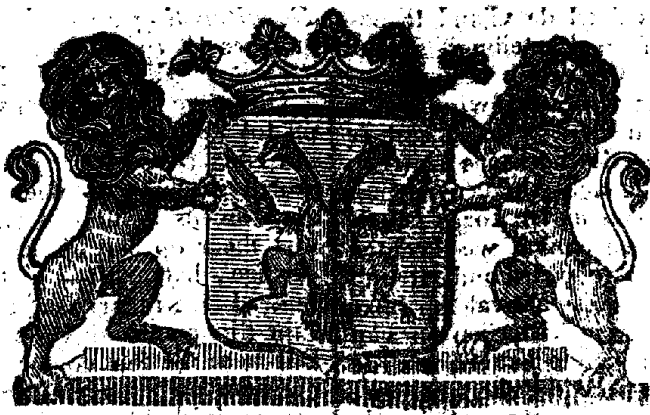

ARNHEMSCHE

Dingsdag

COURANT.

den 23 September.

FRANKFORT, den 18. September.

Uit Weenen wordt den 10. dezer het volgende geschreven: — "Toen gisteren Hare Majesteit de troepen, die het kamp bij Baden binnen trokken, van zich liet defileren, was de aandacht der aanschouwers vooral op den hertog van Reichstadt (zoon van Napoleon) gevestigd, die voor de eerste maal openbaar in uniform verscheen. De vreugde stond op zijn gelaat geteekend. Zijne doorluchtige moeder, Hare Majesteit de hertogin van Parma, Hare Keizerlijke Hoogheid de aartshertogin Henriette met hare familie, volgden Zijne Majesteit den Keizer in rittuigen en keerden niet Hoogstdezelve naar Baden weder. Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Gustaaf van Zweden heeft zich met zijn bataljon mede in het kamp begeven.

— Een brief uit Berlijn van den 10. dezer behelst het volgende: "De gedachte, welke men hier tegenwoordig algemeen van den oorlog tegen de Turken heeft, is zeer verschillende van die, welke men bij de opening van den veldtog had. Bijna iedereen is van gevoelen, dat de Russen in dit jaar niet meer tot Konstantinopel kunnen doordringen; zelfs wanneer zij gelukkig genoeg waren, Varna en alle vestingen aan de Zwarte Zee in te nemen. Het jaargetijde is reeds gevorderd, de vaart op de Zwarte Zee wordt in de aanstaande maand even zoo onzeker, als het vervoer van levensmiddelen en munitie moeilijk wordt in een land, dat geene gebaande wegen heeft en in hetwelk eene armee velstreckt tot hare eigene hulpbronnen beperkt blijft. De kundigste officieren zijn het daarin eens, dat de operaties thans reeds gestaakt moesten worden, en de Russische armee vooreerst niets meer doen moet, dan de eenmaal bepaalde belegeringen van het kamp bij Schumla, van de vestingen Varna en Silistria horen gang te laten gaan en zich in hare posities staande te houden, zonder andere ondernemingen te doen, waartoe alleen het gunstigere jaargetijde te baat kan genomen worden. Het doordringen met de hoofdmagt, hetwelk Napoleon dikwijls met goed gevolg bewerkstelligde, zonder op de achter zich gelatene vestingen of plaatselijke hinderpalen acht te slaan, is in een land, dat in het geheel geene hulpmiddelen aanbiedt, een zeer gewaagd spel; het was ook gelijk bekend, de hoofdoorzaak van den mislukten veldtog in 1812. Men beweert, dat de Russische armee thans eene gelijke manoeuvre zal begaan, en in eene groote massa op een punt den Hemis passeren wil; ten minste schijnt men dit bij Odessa in de hoogere kringen te Berlijn schijnen velen hierin goede bedenking te vinden. Intusschen wordt verzekerd, dat alle beschikkingen reeds gemaakt zijn, en dat, zoodra de Keizer weder bij de armee is, deze zich in beweging stellen en op Adrianopel aantrekken zal.

Van den 19. September.

Volgens onderscheidene brieven uit Odessa, van den 2. dezer, schijnen de Turken uit Schumla onlangs werkelijk eenen uitval gedaan te hebben, waardoor de Russen een gevoelig nadeel hebben geleden. Een partij meldt men, dat zij eenige batterijen van de Russen hebben vernield, en deze daarbij veel volk verloren hebben. In een der brieven wordt gemeld, dat de Russen daarna versterking ontvangen, en de Turken met verlies teruggedreven hebben. — Men verwachtte te Odessa, dat, zoodra de Keizer bij Varna zou zijn aangekomen, deze vesting met kracht zou worden aangetast, en dat, als dezelve ingenomen was, voorts geene verdere operaties zouden plaats hebben, vermits het jaargetijde, reeds te ver was vorderd, om de Russen over te trekken. Als de vaart op Varna aangekomen is, denkt men dat de Keizer naar Petersburg zal terugkeeren. Hare Majesteit de Keizerin zou zich den 7. September reeds derwaarts begeven.

Uit Ancona wordt den 23. Augustus gemeld, dat de heer Bulgari, agent van Z. M. den Keizer van Rusland bij de Grieksche regering, aldaar is aangekomen en zich eerstdaags naar zijne bestemming zou begeven. — De graaf van Nesselrode, alsmede het diplomatieke ligchaam, zullen den Keizer volgen.

WEENEN, den 19. September.

Hare Koninklijke Hoogheden de Prinsen August en Wilhelm van Pruisen, zijn gisteren alhier en te Baden aangekomen, om de oefeningen van de troepen in het kamp bij Traiskirchen bij te wonen.

LONDEN, den 20. September.

Het plan om Hare Majesteit de Koningin van Portugal registreels van Gibraltar naar Ceuta en van daar naar Weenen te zenden, is opgegeven. Hare Majesteit komt naar Engeland en wordt elk oogenblik te Falmouth verwacht, werwaarts zich de markies de Palmella met zijne gezin en de burggraaf de Itabayana begeven hebben, om Hoogstdezelve te ontvangen.

Eergisteren is de hertog van Wellington en de graaf van Aberdeen naar Windsor gereden, om 's Konings bevelen te vragen omtrent de wijze, waarop de jonge Koningin van Portugal hier te lande onthaald zal worden. Zijne Majesteit moet besloten hebben, dat zij als de wettige Koningin van Portugal en met alle de eerbewijzingen, aan dien rang verschuldigd, zal worden ontvangen. Er zal een fregat in het kanaal gereed liggen om haar naar Falmouth te vergezellen. Lord Clinton, een der edellieden van 's Konings kamer, en sir W. Freemantle, ticsaurier van Zijner Majesteits huis, hebben order om bij Hare Majesteit, gedurende

haar verblijf, de dienst waar te nemen. De Portugezen alhier verblijden zeer over de komst harer Koningin en nog meer over het plechtig optoog, dat men haar bereidt. Ook het merendeel van het Engelsch publiek, ziet hare komst met genoegen te gemoet en waarschijnlijk zal het deze gelegenheid te baat nemen om op eene duidelijke wijze zijne afkeuring van den Miguel's handelingen aan den dag te leggen.

PARYS, den 17. September.

De bisschop van Chartes heeft de dagbladen van de priester-partij te baat genomen, om een artikel van den *Moniteur* te besprijden, waarin betoond werd, dat de Koninklijke ordonnantiën omtrent de geestelijke school-registratie zijn.

— De *Leve* van de *Cour* meldt, dat verleden Zondag in Anconne een priester is opgetreden, die bittere weeklagen heeft aangeheven over het lot van de bedienaars der kerk, die hij als vervolgd en ongelukkig afschilderde. Grootte indruk had zijn sermoen aanvankelijk op de vrouwen gemaakt; zij waren verslagen; doch toen zij daarna vernamen, dat al het onheil slechts bestond in de Koninklijke ordonnantiën over de geestelijke scholen, waren zij weder gerust geworden en de kortstondige storm was door kalme opgevolgd.

— Een der dagbladen van de hoofdstad meldt, dat het Fransche gouvernement den eigenhandigen brief van don Miguel, waarbij hij zich wil regvaardigen, geweigerd heeft aan te nemen, als komende van eenen vorst, met wien Frankrijk geenerlei staatsbetrekkingen heeft.

— Het *Journál de Commerce* meldt, dat, volgens brieven uit Rio-Janéro van den 12. Julij, de verschijning van een Fransch eskader voor die stad het gevolg gehad heeft, dat het Brazilisch gouvernement heeft beloofd, de gekaapte Fransche koopvaardij schepen terug te geven en de eigenaars schadeloos te stellen.

AMSTERDAM, den 21. September.

De *Surinaamsche Courant* van den 29. Julij deelt onderscheidene besluiten mede, welke de generaal-majoor J. van den Bosch, door Z. M. met eene buitengewone zending belast, in zijne hoedanigheid van commissaris-generaal heeft genomen.

Met den 1. Augustus zullen worden ingevoerd nieuwe reglementen, als:

Reglement op het beleid der regering van de Nederlandsche W. I. Bezittingen. Reglement voor de Rechtbank van kleine zaken in de Nederlandsche W. I. Bezittingen. Reglement op het Beleid der Regering, het Justitie-wes, den Handel en de Scheepvaart van de Kolonie Suriname. Instructie voor het Gemeente-Bestuur der Colonie Suriname.

En, ten aanzien van het commissaris-generaal van den 20. Julij te nels het volgende:

Art. 1. Het lot van *Politie en Criminele Justitie* zal op den 23. dezer maand worden onthouden, de leden van hetzelfde, als Hooftmagistraat, en van wege Zijne Majesteit, voor de justitiële diensten in die betrekking bevestigd worden bevestigd.

Art. 2. Te benoemen tot ieder van den hoogen raad, Benheer, gouverneur-generaal, en, als procureur-generaal ad interim de heer Mr. B. L. Baron van Haeckeren; als controleur der finantiën ad interim de heer A. T. Kruythoff; als commissaris over 's rijks domeinen ad interim de heer H. Kint. Als commissaris voor het armwezen, het onderwijs en de kerkelijke zaken, ad interim de heer Mr. G. A. van der Mee, en als algemeene secretaris ad interim de heer R. van Rees Az. Tot president van den hove van civiele en criminele justitie: de heer Mr. A. F. Lamens, en als leden de heeren H. R. Hayunga, P. Trompert, P. Fiers Smeding, voorts G. J. van Wyhe ad interim, U. Wilkens ad interim, P. B. Bernard ad interim, en tot griffier de heer A. van Meert. Tot leden ad interim van het gemeente-bestuur de heeren L. B. Stengarde president, G. van Elmp, eerste wethouder; E. W. Höbmann, tweede wethouder; F. Budeker, raad; G. Goldenstede, idem; Q. G. Pechot, idem; E. L. van den Bergh, idem; S. M. Klein, idem; C. C. B. Weyens, idem; E. L. van Aunay, idem; D. M. Sanchez, idem, en tot secretaris de heer J. B. L. ten Behm Wenthöl. Tot leden ad interim van het gerechtshof van kleine zaken: de heeren Mr. C. F. Mirlin, president; J. J. Brouwer en E. S. Moorlander, leden, en tot griffier de heer N. G. Vlier. Tot bailjuw bij dit collegie de heer ...

Endeljk heeft de heer commissaris-generaal instructiën voor den controleur-generaal en den gouvernements solliciteur vastgesteld. Omtrent de binnende aangelegenheden verwacht men niet prima Januarij aanstaande menige verordeningen.

Den 20. Julij zop de heer van den Bosch, volgens de *Surinaamsche Courant*, de laatste publieke authenticatie te Paramaribo vertoonden. Het schijnt, dat Zijne Hoog Eds. Gestr. zich reeds van de kust van Suriname de *Zwallow*, kapitein Anst, naar de Niokerie begeven heeft, om van daar naar Helvoet terug te keeren.

ARNHEM, den 22. September.

De dagbladen van Petersburg en Odessa deelen Russische berichten mede, welke tot den 31. Augustus loopen. Zij behelzen het volgende:

Operaties voor Schumla. Den 7. Augustus trof de generaal Kudigar van Eski-Stambul naar het don. Kotschsch en gelyk het Turksche detachement aldaar, een kanon en eenige geweren, vielen hem in handen. Intusschen had de vijand versterking ontvangen en viel met 5 a 6 duizend man aan, doch werd niet verlos op de vlugt gedreven. Na zijne terugkeering werd de generaal Kudigar andermaal naar de wegen afgezonden, die naar den Balkan leiden. Op den weg naar Kotschsch verdreef hij den vijand en ontaam hem 1 kanon en 2 vaaudels, en maakte 165 krijgsgevangenen. Bij de wederkeering naar Eski-Stambul werd als detachement door Turksche troepen bij Schumla, een gesale *Escadron* van 10,000 man infanterie en cavalerie aangevallen; doch hetzelfde hersele te eulder met zijne geesteekenen zijne vroegere positie, met verlies van een kanon waarvan de paarden doodgeschoten waren.

Den 8. Augustus kwamen 1000 vijandelijke ruiters uit de gebieden die Jemhazar omgeven, te voorschijn, en overvallen van alle kanten ons leger. Zij werden op de vlugt gedreven, doch het gelukte ons niet paarden en ossen mede te voeren.

In den nacht van den 25. op den 26. Augustus deed de vijand te gelyker tijd eenen aanval op onze beide vleugels, en op de stelling, welke de generaal **Rüdiger** bij Eski-Stambul bezet hield. Op onzen rechter vleugel gelukte het den vijand, begunstigd door eenen hevigen stormwind, zijne beweging tegen eenen van onze redouten te verbergen en deze bijna zonder slag of stoot in te nemen. Dadelijk daarop viel de Turksche ruitery, door veracheide kolonnen geregelde infanterie en acht stukken rijdend geschut gedeekt, de volgende redoute aan, terwijl een ander korps kavalery onzen rechter vleugel zocht om te trekken. Deze aanval werd echter door onze kozakken, welke door de afdeeling jagers te paard ondersteund werden, teruggeslagen. Gelyken uitslag had 's vijands aanval op onze tweede redoute; hij werd door het vuur der naburige batterijen en van de infanterie teruggeworpen. Eene bijgekome rijdende batterij besliste den aftogt en spoedig de nederlage van de Turken, die de vlugt namen, de veroverde redoute in de steek lieten en achter de muren van Schumla beschutting zochten. Evenwel gelukte het hun, zes stukken geschut, die zij in de redoute vonden, naar de stad te voeren. Ons verlies op dit punt bedroeg 163 gesneuvelden en 424 gekwetsten. Onder de eersten bevondt zich de generaal-majoor van **Wrede** en de overste **Ejemiew**.

Op onzen linker vleugel deden de Turken eenen even hevigen aanval; doch alle hunne pogingen werden verijdeld door de dapperheid der twee bataljons van het regiment Ufa. Het eerste bataljon, dat herhaalde reizen door overmigt aangevallen werd, heeft 300 man aan gesneuvelden en gekwetsten verloren. Ook hier viel een kanon, nadat het gedemonsteerd was, in handen der Turken. Bij Eski-Stambul eindelijk sloeg de generaal **Rüdiger** den vijand met verlies terug. Ten gevolge dezer gevechten vond de veld-marschalk graaf **Wittgenstein** eene bijeenstraking noodzakelijk, ten gevolge waarvan de generaal **Rüdiger** Eski-Stambul verliet, om zich te voegen bij de twee korpsen, welke Schumla blokeren. De vijand verzuimde niet, zich den terugtogt van den generaal **Rüdiger** ten nutte te maken, en wierp den 28. eenige versterking met een transport levensmiddelen, op den weg van Tschali-Kavak, in die vesting. De 29. Augustus is rustig afgelopen.

Operatie voor Varna. De belegering wordt steeds voortgezet. Den 19. Augustus heeft onze vloot, bij eenen gunstigen wind, de vesting beschoten. De vestingwerken der stad hebben daardoor groot nadeel geleden. Den 8. Augustus deden de Turken eenen hevigen uitval op onze linker flank, doch werden met de bajonet teruggedreven. Zij verloren twee vaandels en 500 man. Ons verlies was aan gesneuvelden en gekwetsten niet groot; maar de adjudant-generaal prins **Menzikof** werd door een kanonkogel gekwetst, die hem tusschen de beenen doorvlood, zonder ze weg te rukken. Den 29. Augustus kwam de generaal **Woronow** aan, om in plaats van prins **Menzikof** het bevel te voeren. In den nacht van den 31. Augustus deed de vijand twee uitvallen. Hij werd teruggeslagen; doch het gelukte aan een vijandelich detachement eene vaste stelling voor onze rechter in te nemen. Hij had daar vijf vaandels geplaat. De kapitein **Paulow** bood zich tot verovering derzelve aan, toen de generaal **Woronow** daartoe vrijwilligers oproep. 's Nachts rukte hij in diepe stilte op den vijand aan, overviel hem, nam de 5 vaandels en maakte vele vijanden met de bajonet af. De Keizer heeft dezen kapitein de ridder-orde van St. George geschonken. — Een gedeelte der vloot heeft den 30. Augustus een arsenaal der Turken te Neada aan gene zijde van Bargas vernield en 12 stukken geschut van zwaar kaliber medegenomen.

Bij Silistria is van den 27. Julij tot den 10. Augustus niets van belang voorgevallen.

— De Keizer is den 2. Septembaer aan boord van de *Flora* naar Varna vertrokken, waar zich de grootvorst **Michael** met de garde reeds bevinden zal.

— Berigten uit Wallachië, van den 1. en 2. dezer, melden, dat de Turken uit Widdin den 27. Augustus weder eenen uitval hebben gedaan. De Russische generaal **Geismar** had nog slechts weinig versterking ontvangen. Alle ingezetenen van Krajowa namen de vlugt. Dan het gelukte aan de Russische ruitery de Turken, die reeds tot op een half uur afstands van deze hoofdstad van Klein-Wallachië waren doorgedrongen, staande te houden en tot den aftogt te noodzaken. Zij hebben nogtans groote verworsteningen aangerigt.

Mengelwerk.

Aan de Redactie.

Met genoegen gezien hebbende, dat de zending van het onbekende *Dichtstuk* over **PIETER HEYN** aan velen aangenaam is geweest, zend ik nog een ander stuk, hetwelk naar mijn oordeel, om de *kothheid en kracht*, of liever om de *gapatheid der uitdrukkingen*, verdient gepreemd en bewaard te blijven. Het is de *uitschrijving* van den dank- en *vraagde dag*, over het naman der *Zilvervloot*, zoo als dezelve door de H. H. Staten of Gecommitteerde Raden van Holland, aan de regering der steden enz. is verzonden.

Bersame, Wijae Koorsinghe, seer discrete Haeren!

Alsoo het Godt Almachtigh behest heeft, deze Landen te gheven eene groote ende notabele victorie, dergelyke geduyrende dese oorloghen niet en is becompen, mids deselve in handam is stellende, de *Silvers-Vloet* van den Coninck van Spangien, wesende het gelyke ende middel, waarmede den hooggemelden Coninck niet alleen dese Landen den oorloghe sendoet, maar ook alle de Christenheit quadt, en in trouwe houdt. Ende het redelijck is en het dese van alle goede Patriotten hem obligen, Godt Almachtigh daarvoor en bertelick te dancken, ende daar naar openlijke tekenen van blijchap daerover te doen. Soo hebben de Ho. Mo. Heeren Staten Generaal der *Kerenigde Nederlanden* goet ghevonden, dat de voorsijde Dankzegginge ende teekenken van blijchap sullen werden ghedaen over alle de Genuerde Provincien. Ende wij daervan de Respective Steden van dese Provincie te verwillighen. Begeerende dat Uwe E. op de receptie van dezen de voorsijde Dankzegginge eerst, ende daar naar de voorsijde teekenken van blijchap met het lijnen van de klokken of schieten van de kanon ende vieren wil doen, ende in alle manieren behoopen, dat ghij voor de ghenade dese Landen geschiet, dankkbaar ende verliucht sijt, enz. Waar toe ons verlatende elij;

Wij bedanken den geerden en geleerden zender, voor de *herinnering* en de *waer gezindhede* stukken.

Het was te wenschen, dat de heer **SCHELTEMA**, die in zijn *mengelwerk* vercheidene zeer belangrijke, geheel onbekende, berigten heeft gegeven aangaende **PIETER PIETERSZON HEYN** en het *nemien en bewaeren* van de *Silver vloet* in 1688 (D. I. G. 3. bl. 165), meerendeels uit de *eigene handschriften* van den admiraal zelve ontleend, zich konde verledigen, om eene *volledige levensbeschrijving* van **PIETER HEYN**, ten minste een *verhaal* van alles, wat tot de *Spaansche Zilvervloet* in betrekking stond, samen te stellen; dit werk zoude een aangenaam gevolg of tegenhangen kunnen worden; van 's mans voortreffelijk werk.

De intrusing en ondergang van de onoverwinnelijke vloot van Koning Philips II. in 1588.

OVER DEN LASTERAAR VAN NIERSTRASZ.

De brave, edele **NIERSTRASZ**, een der medeoprigters van de Maatschappij tot zedelijke verbetering der Gevangenen, een man, wiens beminlijk en zachtvaardig karakter door allen, die hem kenden, op hoogen prijs wordt geschat, — wien zich de dorpelingen, die hij in het laatste jaar zijns levens bestuurde, nog niet zonder tranen herinneren, deze is dan niet meer op aarde? En wat was de oorzaak van zijn dood? Eene vuil-aardige, hatelijke — niet Recensie — maar beschimping zijner *Gedichten*. Jal **NIERSTRASZ** is door het zoogenoemde *Nieskruid* vermoord! Zijn fijn aandoenlijk gestel kon den schok niet doorstaan, dat een onverlaat hem tot een voorwerp van den spot zijner medeburgers, zoo verre die hem niet kenden, verlaagde. Wij weten van goederhand, dat dezen zomer de dichter reeds kwijnde, — naar de ziel althans tot diep in 't harte gewond was. — En wie is dan nu de man, die, ongetergd, ongeroepen, deze daad heeft gepleegd? Zoo het *algemeene* gevoelen, dat zich zelfs op eene groote vergadering niet onduidelijk geuit heeft, en door den bedoelden persoon toen niet weersproken is; — zoo dit gevoelen de waarheid behelst, is het iemand, die tot een' der leeraars aan eene militaire kweekschool is aangesteld, wel is waar, als een der *mindere* leeraars, maar toch van landswege benoemd tot een' zeer winstgevend, voordeeligen post. Men betreurt zulks en wenschte, dat 's lands gelden aan waardiger voorwerpen gegeven wierden. Welke beginselen van zedelijkheid kan zoo iemand hebben, die zich niet ontziet, op een onbesprokenen, achtingswaardigen man zijnen zwadder uit te storten, dien hij of niet kent, — en wat kan hem dan tot zulk eene kwaadaardigheid bewegen? of kent, en dan is zijn gedrag nog te snoeder; want dan moet men aan persoonlijken wrok denken, die zich op den *mensch* heeft willen wreken, door den *dichter* van deugd, godsvrucht en christendom te belasten. Waarschijnlijk was de dichter den *nieskruidenier* te godsdienstig, te christelijk, en heeft hij hem *daarom* zoo ten toon gesteld. Dat zoogenoemd *nieskruid* is zelfs zoo in 't ooglopend slecht, dat de anders ganach niet maleche, en met **NIERSTRASZ** alles behalve vooringedomee beoordeelaar van dezelfde gedichten, in den *Recensent* ook der *Recensenten*, nogtans dit schotschrift kwaadaardig en hatelijk vindt. — Wij voor ons gelooven dus, dat, vermits de straf van zoo iets niet binnen het bereik der wetten valt, dezelve door de publieke opinie uitgeoefend moet worden, en dat, zoo lang de beschuldigde zich niet volledig van den blaam zuivert, van het *nieskruid* te hebben geschreven, hetzij door beroep op den boekverkooper, die het heeft uitgegeven, hetzij op eenige andere wijze, elk man van eer zich voor hem, als voor een gevaarlijk wezen, moet wachten en hem in den omgang moet uit den weg gaan. Zoo niet, wanneer men denken kan, dat het boosaardig lasteren geheel ongestraft blijft, dat men, met de gaaf van spotten en eene zekere mate van daartoe vereischte kunde bedoeld, de beste menschen tot *wrjfpalen* zijner boosheid kan stellen, — dan zal het handwerk van *Recensent* spoedig in dat van *lasteraar* overgaan; want zoo men geen hart heeft, en slechts weet te *speculeren*, is de berekening spoedig gemaakt, dat het Publiek liever *ongunstige* beoordeelingen, mits niet zonder geest, dan gunstige, leest, en dan is ook de beste schrijver, de voortreffelijkste mensch, voor de pijlen van den nijd of der wintzucht niet veilig meer.

IS DAN MIGUEL WETTIG KONING VAN PORTUGAL,

of IS HET EEN OVERHEERSCHER?

(*Partij en Slot van No. 109.*)

In lateren tijd gaf Koning **JUAN VI.** aan zijn oudsten zoon, voor hem en voor de toekomstige vermoedelijke troonopvolgers, den titel van Erfprins van Portugal, Brazilië en de Algarves. Niemand was tot dus verre op de gedachte gekomen, om Brazilië als onafhankelijk van Portugal te beschouwen. In 1825 erkende dezelfde Koning **JUAN VI.** Brazilië als keizerrijk en bekrachtigde de onafhankelijkheid daarvan, door afstand van zijne voprouderlijke regten op het bezit van dat land te doen, en de heerschappij daarvan over te dragen aan zijnen oudsten zoon, den Erfprins van Portugal en de Algarves, voor hem en zijne wettige nakomelingen. Toen eerst werd Brazilië voor Portugal een vreemd land, en van toer af werd het niet meer door den Koning van Portugal beheerscht. Hoe zal men dan kunnen beweren, dat **JUAN VI.** twee aan elkander vreemde kroonen verenigd heeft? Waar zijn de documenten te vinden die bewijzen kunnen dat **JUAN VI.** het Keizerrijk van Brazilië geregeerd heeft? Zij bestaan niet, en ingeval **JUAN VI.** geen soeverein van het keizerrijk Brazilië geweest is, heeft hij ook geen twee vreemde kroonen verenigd, en gevolglijk is er geene verdeling zijner staten tusschen zijne twee kinderen te maken; gevolglijk kan dan ook, volgens de wet der staten van Lissabon, don **PEDRO** Koning van Portugal worden, ofschoon hij needs in het bezit van eene vreemde kroon soogt zijn, of in het toekomstige mogt worden. Niet anders dan *na zijn overlijden* kan die wet van toepassing zijn, voor zoo veel zij de verdeling der twee vreemde kroonen betreft. Gevolglijk moeten dan nog bij het overlijden van don **PEDRO** zijne twee aan elkander vreemde kroonen, ingevolge de gewaande wet van de Staten-Generaal van Lissabon (1641), verdeeld worden tusschen zijne kinderen, en de oudste zoon zal in het vreemd rijk regeren, terwijl de tweede in Portugal zal blijven om als enige erfgenaam van den troon erkend te worden. Dit nu is hetgeen don **PEDRO** gedaan heeft, door afstand van de laatstgenoemde kroon te doen. Hij heeft die kroon daardoor overgedragen aan diengenem van zijne kinderen, die haar volgens uwe eigene wet, moet dragen. Dit is zoo onbetwistbaar klaarlijk, dat wij alle bewijsredenen, tot staving van het *regt van donna MARIA II.*, geheel overbodig achten.

Indien don **PEDRO** niet erkent dat hij eenig recht op den troon van Portugal bezat, waarom heeft hij dan niet, met zijne eigene buitensporige heerschzucht en die van zijne moeder, den titel aangenomen, die aan den wettigen troonopvolger toekomt? Waarom heeft hij bij den dood zijns vaders niet geïntereerd tegen alle akten, door welke don **PEDRO** als Koning van Portugal erkend is geworden? Waarom heeft don **MIGUEL** dan zelf zijnen broeder als zijnen soverein erkend, en hem den eed van gehouw- en getrouwheid gezworen? Waarom heeft hij dan ook het eede het charter van don **PEDRO** bezworen en van zijnen broeder den titel van Regent aangenomen? Waarom heeft don **MIGUEL** zich dan niet openlijk op de wetten beroepen in stede van met zijne handlangers allerlei slinksche wegen in te slaan, om den weg tot zijne overheersching te banen? Waarom... doch wij zouden deze vragen even zoo talrijk als de bewijsredenen voor het recht van don **PEDRO** kunnen doen worden, en besluiten met het stellige gevoelen, hetwelk door elk voorstander van wetten en maatschappelijke orde ontheld en aangekleefd wordt: *De insijde don MIGUEL heeft geene de allerminste regmatige aanspraak op de kroon van Portugal.*

D. Y. K. E. N.

Sedert meer dan vijf en twintig jaren, dat ik, om familie-betrekkingen en eigene aangelegenheden, de *Overmaasche, Maaswaalsche* en *Bettwysche* oorden bezocht, en meermal wandelende om- en doorgekruist heb, en daardoor in de gelegenheid werd gesteld, de gegronde vreeze en gevaren voor en de ijsselijke rampen en ellende door de over- en in-

stroomingen veroorzaakt, van nabij te zien en op te merken, maar voordig, sists de laatste verloopene vijf jaren, dat ik mij dadelijk, met mijn huizegen, in die streken met der woon heb nedergezet, en daardoor niet alleen gedurige gelegenheid had, de rijzingen en dalingen der rivieren en derzelver schrikkelijke werkingen, — de samenstellingen en werkzaamheden der zogenaamde dijkkollegien, en derzelver schouwingen en aanbestedingen bij te wonen; maar ook, door eigen vrees en gevaar, meer opmerkzaam werd gemaakt, heb ik gemeenteliken aan mij zelve gevraagd en ook wel aan anderen, zelfs aan bestuurders van dijken, wegen en waterleidingen, gezegd:

Hoe is het mogelijk, dat menschen, die bestendig bij, om en tusschen de rivieren wonen, altoos door het schrikverwekkend water ongevenc, zoo gedurig de schriktoonelen der in- en overstromingen voor zich hebben, en menigwerf, of zelfs, of in hunne betrekkingen, de rampen ondergaan en de verliezen lijden moeten, die, bij de nadering der gevaren, hunne klaagtoon, met reden, zoo luid verheffen, en zulk een ijver en werkzaamheid aan den dag leggen, zoo spoedig weder in hunnen zorgeloozen slaap kunnen terugkeeren, en, onoplettend omtrent de zoo duidelijk zich aan elk oog voordoende gebreken, de ware oorzaken daarvan voorbij zien, en de middelen ter opsporing, verbetering en wegneming zoo achteloos kunnen verzuimen?

Hoe is het mogelijk, dat de zulken onder hen, welke, door hunne meerdere goeioheid, ook aan meerdere en grootere verliezen bloot staan, en daar ze anderzins in kunde en oplettendheid boven velen hunner landgenooten zoo verre uitnunten, in dit wezeulijk punt zoo onkundig zijn, of ten minste door hunne daden toonen, geene middelen ter verbetering te willen bij der hand nemen?

Hoe is het mogelijk, dat mannen, die, in het beheer van dijken, wegen en waterleidingen grijs geworden, aanspraak op meerdere kunde en belanglooze opregtheid maken, — ambts halve, bij alle gevaren, op de plaatsen des gevaars aanwezig moeten zijn, en dus, onmogelijk, de vulle bronnen des verderfs, (die bronnen, welke zelfs den minstkundigen op nerker aanstonds in het oog vallen) kunnen voorbijzien, en zoo weinig moeite ter wegneming en verbetering aanwenden?

Het zijn deze en andere redenen, welke mij hebben doen besluiten, iets omtrent den staat der dijken, derzelver beheer en gebreken, door middel van uw algemeen, in de Maaswaalsche en Betuwsche oorden, gelezen wordend dagblad, onder het oog der bewoners dier streken te brengen, en ten dien einde de volgende vragen trachten te beantwoorden:

1. Zijn de dijken, omtrent de rivieren, onontbeerlijk, of noodzakelijk?
2. Zijn de dijken, zoo als ze nu zijn, doelmatig?
3. Welke zijn de voornaame oorzaken der gebreken?
4. Zouden er middelen zijn, om alles te verbeteren.

Waren de om, bij en tusschen de rivieren liggende steden, dorpen, buurtschappen, bijzondere woningen en bergplaatsen zoodanig aangelegd en opgetrokken, als ze bij een volk, dat bestendig, om, bij en tusschen de rivieren leeft, — altoos door dien algemeenen en geduchten vijand, het water, omgeven, aan zulke gedurige gevaren voor en zulke schrikkelijke rampen en verliezen door over- en instrooingen blootstaat — mogten zijn; waken tusschen de Maas en Waal, en tusschen de Waal en Rijn of Lek, breede tusschenvaarten, met beken en sloten, van behoorlijke breedte gegraven, zoodat door dezelve het ingestroomde water van de eene in de andere rivier, en door kanalen, van de buitenste gelegene rivieren, in de zee of derzelver monden onbelemmerd konde uit- en wegloopen; waren de steden, dorpen, buurtschappen en bijzondere woningen en bergplaatsen op hoogten van vijftien of twintig voet boven de oppervlakten der rivieren aangelegd, waren de woningen en bergplaatsen van zulke goede specien, van steen, kalk, hout en planken gebouwd en opgetrokken, dat het omringend water geene verwoesting of omstorting konde te weeg brengen: — dan konden de bewoners dezer gewesten, op hunne hoogten gezeten, en van de heilzaamheid hunner woningen en bergplaatsen verzekerd, gerustelijk de rivieren zien rijzen en dalen, den geduchten vijand, het water, bij en om hunne woningen zien opkomen en wijken, zonder voor gevaren te vreezen of rampen te duchten, volkomen verzekerd dat de lastige bezoeker even spoedig zoude aftrekken, als hij bij en om hun gekomen was: — dan zou de correspondentie, tusschen de rivieren, van de moeilijke omwegen ontheyen, de voortbrengselen gemakkelijk vervoerd, en de benoedigheden spoedig en onkostbaar kunnen bekomen worden, terwijl de vette achterblijvende slob de reeds uit de natuur zoo vette en vruchtbare landerijen zoodanig zoude verbeteren, dat derzelver voortbrengselen niet alleen dubbelvoudig wierden, maar ook veel, zeer veel, voedzamer en krachtiger zouden zijn, dan ze nu bij de sterkste mesting worden, waarvan de zogenaamde uiterwaarden en derzelver voortbrengselen een onbetwistbaar bewijs opleveren: in één woord, dan zouden de gevaren wijken, de vrees ophouden, de welvaart volgen, de in- en uitvoer van goederen gemakkelijk en onkostbaar worden, en ik zou volmondig zeggen: de dijken zijn overtoellig ja zelfs nadeelig.

Maar dit is het geval niet, daar meest alle de dorpen, buurtschappen en de bijzondere woningen, op bergplaatsen bij en tusschen de rivieren in de laagten zijn aangelegd en blijven, — de tusschenvaarten en buitenkanalen ontbreken; — de sloten en beken zijn meestal slecht afloopende, de heulen en sluisen gebrekkig, waardoor het ingeloopte water soms maanden op de landerijen blijft, het gezaaide graan en zaad verrot, ja menigwerf geheele jaren de overstromde gronden onbruikbaar blijven; — het meerendeel der woningen, stallingen en bergplaatsen, vooral bij de mindere klassen, zijn zoo rampzalig diargesteld, van zulke slechte steenen, kalk, hout en andere materialen gebouwd en ontleubonden, dat vele meer naar hutten en spelonken dan naar woningen voor menschen en bergplaatsen voor vee en voortbrengsels gelijken; men moet slechts de meeste streken bezoeken, en men zal bevinden, dat de meeste dezer woningen van stukken en brukken steen, ongeregeld op een gelegd, in plaats van met goede water bestaande kalk, bijna met enkel klei of koemst in een gedrukt en bestreken zijn; terwijl de wanden van woning, stalling en bergplaats, van dunne staken en gevlochten teiden, met koemst half droog gesmeerd, verwaardigd zijn. — Wat moet nu hieruit noodzakelijk volgen, immers allernatuurlijkst, dat een en ander, voor geenen tegenstand geschikt, bij den zachtsten inloop van water, verweekt, instort of wegspoelt.

Daar alles dus bij, om en tusschen de rivieren in dien stand is, en dagelijks van lieverlede erge wordt, zeg ik even volmondig: de dijken, om en langs de rivieren, zijn onmogelijk, nuttig en noodzakelijk, en dit leidt mij van zelve tot de vraag, namelijk, zijn de dijken, zoo als ze nu zijn, doelmatig?

Eene vraag, welke ik met leedwezen, ontkenend moet beantwoorden. Want zouden de dijken doelmatig zijn, en als bolwerken van veiligheid voor de in- en opgezetenen kunnen aangemerkt worden, dan moesten de wouden, of het begin der verhoogingen, zoo wel aan de binnen- als buitenzijden, ten minsten twintig Rhijnlandsche voeten wijder van de kruin verwijderd zijn, en zoo langzaam en onmerkbaar rijzen, dat dezelve hoogstens op de vier voeten één voet rijzende waren, waardoor dan van zelve de oppervlakte of kruin, ten minsten, drie of vier voeten verbreedden, even royd als de straatwegen liggende, den afloop van het water bevoor-

deren, en dus glad en droog blijven zouden; terwijl bij eenen onkomenden vloed het water vrij en onbelemmerd tot aan en over de kruin zoude kunnen loopen, zonder eenigen wederstand te ontmoeten, of den dijk, door den waterslag, eenige in- of afkabeling te veroorzaken; terwijl de binnenzijde, eene even wijde als langzame ophoop liebbende, door deze zijting, zulk eenen sterken en krachtigen ruggesteun zoude verkrijgen, dat schier nimmer bij den sterksten aandrang eene overstorting te vreezen ware; ja! zelfs, zoude het ijs, bij ordinaire opschuiving, tot aan en op de kruin en over dezelve kunnen gaan, zonder de dijken aanmerkelyk te beschadigen, veel minder doorbraak, of overstorting te veroorzaken; dan konden de dijken dikwijls misschien vloeiden en storm braveren; en ook dan, ja! dan alleen, konden zij als bolwerken van veiligheid, voor menschen, vee, have en goed gerekend worden; dan zouden de gedurige en groote kosten vermeden worden, en de gevaren bijna geheel wijkende, de rampen, ongelukken en ellende der over- en instrooingen, — zoo al niet geheel, en voor altoos ophouden, ten minste oneindig minder worden; dan zouden de reizigers en hunne rijtuigen, op de verbrede kruin en door derzelver weinige helling ook weinige schijn liggende dijken, elkanderen zonder vrees kunnen voorbijrijden, dat nu dikwerf met levensgevaar moet geschieden. — Wanneer men volgens dezen maatstaf de dijken langs de rivieren in het gemeen, en vooral de dijken langs de geweldigste der rivieren, de Waal, zoowel aan de Betuwsche als Maassche zijde, beschouwt en met elkanderen vergelykt, dan zal men zich oneindig minder over de doorbraken, overstortingen, en daardoor veroorzaakt wordende schade en rampen verwonderen, dan verbaasd staan, dat deze rampzalige en ondoelmatige dijken, die vloeiden, nog eenigen wederstand kunnen bieden, en bij elke rijzing der rivieren tot aan de kruin eene gewisse doorbraak als onvermijdelijk moeten beschouwen; want niet alleen zijn de dijken aan de buitenzijden, op de meeste plaatsen, zoo steil opgaande, dat ze bijna geen voet of helling hebben, maar bijna overal op den afstand van vier of vijf voeten valt de kruin, bijna geheel steil, en is op die hoogte ordinair een kneep in de hellingen, langs welke men bijna gaan kan. Wat moet nu van deze steile, en vooral van die knepen het gevolg bij eenen, zelfs ordinairen, vloed zijn, immers deze: dat het oplopende water, hetwelk altoos bij vloed eene meer dan gewone beweging heeft, bestendig tegen die steilten klotst en soms holten veroorzaakt, welke halverwegen, en verder, in de dijken wroeten, en dezelve eindelijk geheel weggabbelen, iets dat bij eene onmerkbaare helling geen plaats konde hebben; daar het water geenen tegenstand ontmoet, loopt hetzelve vrij, en geene stulting vindende, kan het ook niet inkabbelen en de specie wegslaan. Intusschen heeft men honderde malen dit gebrek gezien, met reuzenkrachten tegen hetzelfde gestreden, maar den rechten weg, ter verbetering en wegneming des gebreks, nimmer ingeslagen; was het gevaar voorbij, dan werden de inkabbelingen, ja! gerepareerd, maar nooit doelmatig verbeterd. — Is dit gebrek nu aan de buitenzijde zoo in 't ooglopend en gevaarlijk, aan de binnenzijde heeft de grondeigenarij de dijken, nog oneindig ondoelmatiger gemaakt en verzwakt; daar hebben de eigenaren, of hunne voorgangers, om grondgewin, de dijken zoodanig ondermijnd en weggegraven, dat dezelve op vele plaatsen niet alleen bijna geen voet of helling hebben, maar zelfs regtstandig en overhellende zijn, zoodat de daartegen aan wende, met bijna steilstaande trappen, of in den dijk gemakte stappen moeten op- en aftraden. Wat moet nu van dit alles, zaam genomen, het onvermijdelijk gevolg zijn? dat de dijken, aan de buitenzijde door het water en de zelfs bestendig geklots gebekt, ter halverwegen weggeslagen zijnde, bij naderen aandrang alle ruggesteun missende, bezwijken, het water overstort, en alles in zijne vaart medesleepende, schrik, dood en verwoesting met zich voert: te vergeefs zijn als dan alle aangebrachte hulpmiddelen; — te vergeefs zijn de bitterste klagten; have, vee, goet en leven, staan op 't spel.

Welke zijn de voornaame oorzaken der gebreken? Men kan daartoe brengen de onvergeelylike grondeigenarij, of, om het kind bij zijnen rechten naam te noemen, de gronddieverij; maar niet minder draagt tot deze algemeene ohtzenwing der dijken, in de tweede plaats, bij, dat er geen eenheid bij de verschillende dijksbesturen heerscht en naar geene doelmatige plannen voor het geheel wordt te werk gegaan. Bijna overal, bestaan deze kollegien, uit leden, die weinig van de waterbouwkunst verstaan, en zij hebben overigens geen rigtvoet, waarnaar zij zich hebben te regelen. Daarbij ontbreekt het velen aan veerkracht en moed, om het kwaad, dat zij opmerken, in het hart aan te tasten, — de overtreders te straffen, en tot hunnen pligt te dwingen; terwijl geuechtheid aan 't oude en ingewortelde vooroordeelen al het nieuwe en betere verwerpen, om dat het tegen den ouden sienter inloopt; ja! misschien door hunne meerdere goeioheid vreezen, bij de kosten der verbetering, bok meerder te zullen moeten oprangen, of van hunne landerijen te zullen moeten opofferen, om de verbetering daar te stellen, en daarom liever alles gebrekkig laten, dan krachtadig tot de verbetering de hand te leenen; en op dezelve aan te dringen; van daar ook, dat de schouwingen, of nazieningen, meestal zoo oppervlakkig en ondoelmatig, zoo alleen figuurmakend en verkeerd worden verrigt, en de gebreken onangeroerd blijven en dagelijks meerder worden. — Tot staving van een en ander, zal het voor iedereen opmerker genoeg zijn, wanneer ik de volgende in den jaer 1826 bijgewoende schouwing stigtig aantipple.

Het was na den, in dat jaar, tegen aller verwachting zoo gelukkig afgelopen hoogen stand der rivieren, waarvan de sporen nog dadelijk te zien waren, dat de bij aflazing behoud gemaakte dam der schouwing aanbrak. Reeds vroegtijdig waren de minder lang stappende ingelanden, die aan de dijken moesten zijn, of hunne dienaar en hunne posten, en die dikvaden in het gewesthuis, dat meestal overal eene herberg is, tegenwoordig. Halarekend zagen zij den alvermogenen dijksbestuurder; — een wolk van stof kondigde zijne aankomst aan, die was allen in beweging; de langverwachte stapte uit zijn met vier paarden bespannen rijtuig, en begaf zich, gevolgd van zijne livrij-bedienden in het regthuis, groette de met ongedekte hoeden daar staande dijksbestuurder, sommigen vriendelijk toe en beval den optogt; eenige reden eene plaats in zijn rijtuig verannende; terwijl de andere hunne rijtuigen of rossen bestegen. Nu ging de optogt pijnsdel voort, terwijl na verloop van twee uren, de karavane, welke meer dan twee uren afstand, en dus vier uren had afgelegd, terugkeerde; en de dijksbestuurder, na eenige door de botsing van 't rijtuig aangedaede aletken, op den dijk opgemerkt te hebben, hun alle voor hunne attentie bedankte en wegreed. Nu heette het, dat de dijk en drie gemeenten beschouwd waren. — Mij van verdere aanmerkingen omtrent deze zogenaamde schouwing onthoudende, vraag ik aan elken onpartijdigen; kan zulk een vliegende heen- en wederogt eene naziening der gebreken en schotwring van dijken, wegen, sloten en waterleidingen gezaamd worden? Noodzakelijk, allernoodzakelijkst is, het derhalve, dat er in de samenstelling en in de werkzaamheden eene doelmatige wijze gang gemaakt worde, en er ambtenaren van wege den lande worden aangesteld, die bestendig toezigt op de dijken houden, en naar een algemeen plan laten werken.

Ten slotte heb ik nog deze opmerkingen voor te dragen: Velen, hoewel de noodzakelijkheid eener verandering inziende, meenen echter, dat de gebreken te zeer ingeworteld zijn, om te kunnen

hersteld worden. Ik geloof, dat de zulken moeten overtuigd worden door handen aan het werk te slaan. Ja maar, zegt een ander, de voorgedragene verbetering, verbreding der dijken, graving van tusschenvaarten, beken, sloten, sluizen, enz. is zoo kolossaal groot! Maar zijn de gevaren door en de rampen, ellende door overstromingen, overstromingen en indringingen van het water, en het bederf der landen minder groot? Zijn de ondernemingen tot aanleg der straatwegen, ontginning, droog- en vruchtbaar-making van moerassen, meeren en diergelijken minder kolossaal? Is de aanleg van kanalen, sluizen, dokken en werken ter verdediging enz., minder groot? en echter hebben wij sinds twintig jaren, maar vooral sinds de herkrijging van ons vaderland en het bestuur van eenen tot 's volks heil en algemeen nut ijverig werkzamen Koning, deze alle en nog vele andere zien ondernemen en volvoeren. Maar, merkt men aan, de daarstelling en verbetering zoude zoo kostbaar zijn, en van waar zouden de gelden komen, en de intressen gevonden worden? maar zijn de gewone en buitengewone werken, aan deze rampzalige en onbedelmatische dijken van tijd tot tijd gedaan wordende, minder kostbaar? Zou men bij eenen naziening en optelling van alle de opbrengsten en kosten, sinds twintig jaren, aan de tegenwoordige bouwvallen bekeek, niet al een aanmerkelijk deel der kosten kunnen vinden? En wat is van alle deze opofferingen gekomen? Immers niets meerder of beters, dan dat de dijken, van jaar tot jaar opgelapt, slechter, bouwvalliger en daar door de gevaren van tijd tot tijd meerder en groeter worden. God geve dat deze weinige, en in veel opzichten gebrekkige wenken, mogen dienen, om eene verbetering daar te stellen, en ik zal mijnen arbeid dubbel beloond achten.

Uw bestendige Lezer.
A.....TIUS.

TURKSCHER REGTSGELEERDHEID EN REGERING.

(Vervolg van No. 102.)

Het Theokratisch gedeelte van de staatsregering der Turksche vorsten is op den Koran en de Sunnat gegrond, en de verklaring daarvan is de bijzondere taak der Jomans en Ulema's of priesters en godgeleerden. Ook het regt der volken en het regt des oorlogs zijn in het Theokratisch wetboek vervat. De openbare trouw wordt door MAHOMED nadrukkelijk voorgeschreven, het regt van eigendom bepaald, en de kracht der aangegane verbintenissen aangetoond. De welvaart, en de onschendbare veiligheid des rijks wordt als het eenige hoofddoel der regenten ten krachtpste aanbevolen; en de afstand van alle overwonne provincien ten ernstigste verboden. Eendragt tot handhaving en uitbreiding der Mahomedaanische heerschappij wordt aan alle Muslemeins als een hunner heiligste plichten voorgelouden. De voorname eigenschap der Turksche staatkunde is het geven van eenen zweem van godsdienstig gevoel en rechtvaardigheid aan alle hunne verrigtingen. Het spoedig, op elkander yerswisselen der staatsambten is een andere staatkundige trek van kleingeestige dwingelandij, waaraan zich echter de thans heerschende sultan niet veel schijnt te bekreunen. De bloote mogelijkheid van de afzetting (en des noodts onthoofding) van de hoogste staatsambten, houden dezen gedee en noodzakelien tot eene diepe gehoorzaamheid. De ambten zijn allen voor geld en geschenken te bekomen; vele ambtenaren beijveren zich derhalve om zich door knevelarij, onderdrukking en onrechtvaardigheden spoedig te verrijken. Wanneer zulks echter in het oog loopt (of wanneer zij zeer rijk zijn) doet de sultan hen onthoofden en laat het bijeengebrachte bloedgeld in zijne schatkamer brengen. Aan vergoeding voor de onderdrukten en geplunderden wordt nimmer gedacht. Wanneer een firman des Sultans van een ontrustenden aard of moeilijk ten uitvoer te brengen is, wordt de Mufi (het hoofd der Justits) gelast, zulk een bevel aan het volk als eene onmiddelijke ingeving van den profet voor te dragen, somtijds wordt ook aan de keizerlijke sterrewijsheersaars bevolen, openlijk te verklaren, dat zij zoodanig eenen firman in den loop der planeten beschreven hebben gevonden. Dergelijke middelen werden altijd, wanneer zulks noodig was, tot bevestiging van het gezag des Sultans aangewend. De kanselarij van den groot-vizier en die van de pacha's zijn vruchtbare scholen voor de Turksche staatkunde. De sijnde hinner geschiedboeken geeft hun eene groote behendigheid in staatkundige trekken, en veelal weten zij door duizend kunstig bedachte hindernissen hunne vijanden om den tuin te leiden. De afzetting van den groot-vizier, die dikwerf plaats heeft, baart geene storenis in den gang der zaken, azoo men de zeer goede gewoonte in acht houdt, om de oude geschikte ambteparen langen tijd in hunne posten te houden. Deze gewoonte is ook oorzaak dat de afzetting van eenen pacha aan den gewonen loop der zaken geen hinder toebrengt. Voor deze hooge ambten wordt ieder man van gezond verstand en ondervinding toereikend bekeerd geacht. De tegenwoordige Sultan heeft in de gansche huishouding van den staat eene verwonderlijke regelmatigheid en orde ingevoerd, waarvan, onder anderen, de steeds voortdurende rust in de hoofdstad, ondanks de nabijheid van een vijandelijk leger, een treffend bewijs is.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

- Den 21. September 1439 overleed ZWEDER VAN KULLENBORG, 52ste bisschop van Utrecht.
- Den 21. dito 1590 werd Frankrijk tot een gemeenbest verklaard.
- Den 21. dito 1819 woeier een zware storm op het eiland St. Thomas en vernietigde West-Indische eilanden; die groote schade veroorzaakte.
- Den 22. dito 1567 werden de graven van ROMOND en MOON van Brussel naar Gent gebragt.
- Den 22. dito 1640 namen de Hessen de stad Calcar door krijgslist in.
- Den 22. dito 1691 werd er een stilstand van wapenen tusschen Oostenrijk en Frankrijk gesloten.
- Den 26. dito 1681 stierf RYBIN, de dwerg, Koning van Frankrijk.
- Den 23. dito 1760 werd FREDERIK AUGUSTUS, Koning van Saksen, geboren.
- Den 23. dito 1817 had de onderteekening plaats van het Tractaat omtrent den slavenhandel tusschen Engeland en Spanje.

ARNHEM, den 22. September.

Het water is hoog in den Hjn aan de Paal:

- Den 21. Sept. 2 El 3 Palm o Duim; gewassen 20 D. gevallen o D
- Den 22. dito 2 El 4 Palm o Duim; gewassen 10 D. gevallen o D

De BURGEMEESTER van R. U. U. R. maakt aan de belanghabbenden bekend, dat de ZULPHANSCHEN ALMANAK op den 17. October met goedkeuring geplaatst. Hijs met goedvinden wordt vershikt, en zal worden gehouden op den 11. November daarsnavolgende.

De Burgemeester voortoomd;
J. A. LUITJES.

VEEMARKT te ELST.

De BURGEMEESTER der GEMEENTE ELST doet door deze bekend maken, dat de gewone NAAJAARSVEEMARKT te Elst, dit jaar en voortaan zal plaats hebben, op de drie eerste Douderdagen, volgende na den eersten November.

§ + § De COMMISSIE tot het aanleggen der NIEUWE BEGRAAFPLAATS, noodigt bij deze alle Eigenaren van GRAVEN of GRAFKELDEERS, in eene der Kerken of op een der Kerkhoven, binnen Deventer, welke eene gelijke grafruimte op de nieuw aangelegd wordende Begraafplaats kosteloos in ruiling verlangen, daarvan schriftelijke opgave te doen ter Secretarie dezer Stad, voor of uiterlijk op den 30. September eerstkomende.

Deventer, den 15. September 1828.

De Commissie voornd.

(was get.) VAN SUCHTELEN TOT DE HAERE. AMORTISATIE-SYNDICAAT. ADMINISTRATIE DER DOMEINEN. EERSTE RESSORT.

Ten overstaan van de daartoe bevoegde Leden mit het Plaatselijk Bestuur, zal op Maandag den 29. September 1828, te Harderwijk, Provincie Gelderland, worden overgegaan tot den openbaren Verkoop van DOMANIALE GOEDEREN; tot het Agentschap Arnhem behoorende, en waarvan de omschrijving is vervat in den Catalogus No. 25, die daarvan bij alle de Agenten van het Domein, in de provincien Gelderland, Noord-Brabant, Overijsel en Utrecht, voor den prijs van vijftien Centen te bekomen is.

§ + § De Notaris M. J. V. KRAMER, te Olst, maakt bekend dat bij hem tegen 1. November eerstkomende, te bekomen zijn: ruim 10,000 guldens ad 5. pCt. op onbezwaarde goederen van dubbele waarde, onder de Arrondissementen Zwolle of Deventer gelegen. Brieven franco.

PUBLIEKE VERKOOPING.

Op Woensdag den 14. October aanstaande, zal in de Zwaan te Wadenoijen, Provincie Gelderland, publiek worden verkocht: circa 600 IPEN-, 760 ESSEN-, 200 BEUKEN- en 25 EIKENBOOMEN, van onderscheidene dikte, staande in een der Bosschen, behoorende aan de Heerlijkheid Wadenoijen, alle zeer gaaf en bekwaam voor Timmer- en Werkhout, nabij de rivier de Linde, en een half uur van de Rivier de Waal gelegen, en alzo gemakkelijk om te vervoeren; zijnde nadere informatie te bekomen bij den Notaris O. P. VERWENY te Geldermalsen, en bij den Tuinman op den huize Wadenoijen.

+++ UIT DE HAND TE KOOP: eene extra fraaije nieuwe KOETS-COUPÉ, naar den laatste smaa, voor de som van f 900—; een nieuw ligt WAGENTJE voor vier personen a f 320—; een MANDEWAGEN met eene halve lederen kap, voor zes personen, a f 160.

Te bevragen bij E. TRAAANBOER, Mr. Smid, in de Koningstraat, te Arnhem; — brieven franco.

§ + § Men verlangt in de Provincie Utrecht of Gelderland, te

§ § KOOPEN of te HUREN, een middelmatig BUITEN, met een goed HUIS, geschikt voor Zomer- en Winterverblijf, gelegen aan de groote straatweg, vrij van overstroming en liefst in de nabijheid van een der Steden of volkrijke Dorpen. Iemand hierop reflecteerende, gelieve daarvan onder Letter W., met franko-Brieven, eene naarkeurige omschrijving, met opgave der Koop- of Huurprijs, te zenden, aan de Boekhandelaars KRIEGER en COMP., in de Hoofdstee, te Rotterdam.

§ § Alle degenen, welke iets te vorderen hebben uit of verschuldigd zijn in de Boedels of Nalatensclappen van wijlen Mevrouw de Weduwe HENDRIK GYSBERT KNOOP'S en FREDERICUS JOHANNES KNOOP'S, beiden alhier overleden, gelieven daarvan, ten spoedigste, opgave of betaling te doen ten huize van A. KNOOP'S, Koopman te Arnhem.

Arnhem, den 22. September 1828.

§ § Bij A. M. COBLS, in de Turfstraat te Arnhem, zijn te bekomen allerbeste HAARLEMMER BLOEMBOLLEN, in alle soorten, voor eenen zeer civielen prijs.

§ § JACOB SANDER, te Rotterdam, vertelt, dat E. PAULETTES, DRAGONS, GARNISONEN, SIERPEN, DEGENS en SCHARAKS, volgens de modellen, voor de Schutterij bepaald.

+++ De ONDERNEMERS der DILIGENTIE van Nijmegen over Arnhem en Amersfoort, naar Amsterdam en vice versa, verwilligen het geederde Publiek, dat, te beginnen met den 15. September dezes jaars, deze Diligence van Nijmegen zal vertrekken des morgens ten 5 ure, zoo dat die ongeveer ten 7 ure van Arnhem afaan en ten drie en een half ure dus onder beurtijd, te Amsterdam aankomen zal, zijnde het vertrek van Amsterdam bepaald op des morgens acht ure en te Nijmegen ten vier en een half ure en te Nijmegen ten drie en een half ure aan te komen.

NAAR ROTTERDAM EN AMSTERDAM. STOOMBOOTSMAATSCHAPPY. Bepaling der afvaart gedurende de maand September 1828:

Van Rotterdam naar Nijmegen: Elken Zondag, Maandag, Dingsdag, Woensdag en Vrijdag des morgens op de bepaalde uren, als bij Biljetten is bekend gemaakt.

Van Nijmegen naar Keulen: Sept. 23, Dingsdag 's nam. 4 ure; Sept. 28, Zondag 's nam. 6 ure; Sept. 29, Woensdag 's nam. 5 ure; Sept. 30, Dingsdag 's nam. 7 ure.

Van Nijmegen naar Rotterdam: Sept. 23, Dingsdag 's morg. 10 ure; Sept. 27, Zaterdag 's nam. 12 ure; Sept. 25, Douderdag 's morg. 11 ure; Sept. 28, Zondag 's morg. 4 ure; Sept. 26, Vrijdag 's nam. 12 ure; Sept. 30, Dingsdag 's morg. 6 ure.

Alle dagen varen de Stoomboten tusschen Rotterdam en Amersfoort vice versa, zoo als bij biljetten is bekend gemaakt. Men kan informatie bekomen bij de Agenten van voornoemde Maatschappij, de Heeren FAALMAN en TRIEBEL'S, te Nijmegen.